

עאיריט לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 29 ♦ ואתחנן (בחמו)

דברי חכמים

אלי ציון ועריה כמו אשה בציריה וכבתולה חגורת שק על בעל נעוריה

אשה בציריה - סובלת מאד, אבל בסוף ממתינה למשהו טוב שיגיע

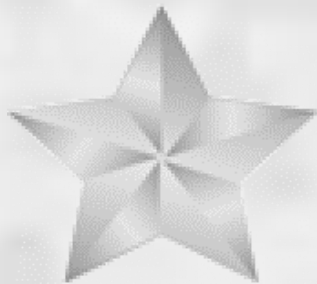
אבל אשה שבעל נעוריה נפטר - על פניו זו 'סתם צרה', לא משהו שמביא לתכלית טובה

מה הדימוי בין שני הדברים?

והאם חורבן בית המקדש דומה יותר לאשה בציריה או לאשה האבלה על בעל נעוריה?

אומר הגר"ח קמיל זצוק"ל, זה בא ללמדנו שהקינות הם בגדר 'אישה בציריה', הגלות, הצרות והייסורים הם חבלי לידה לבניין בית המקדש ולגאולה

זו לא סתם קינה על העבר, אלו חבלי לידה לעתיד - לבית המקדש השלישי!

חכמתכם ובינתכם

היות ובהשמטתו של הרי"ף ז"ל יש כל כך הרבה עומק, על אחת כמה וכמה שיש עומק רב ושכל נפלא בהשמטתו של הבורא יתברך בצרכיו של אדם

הסבא מסלבודקה

הגות שאבעס'

כל דור שאינו נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריבו ---

מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים ---

מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה ---

מה צוואר זה אם ניטל אין לאדם חיים, כך משחרב בית המקדש אין חיים לשונאי ישראל ---

במבט ראשוני, יש פה רק תיאור של המצב הקשה, של דור חשוך ומרוחק, דור ללא חיות, דור שאפילו לא מבין מה הפסיד ולמה הוא אמור להתגעגע ולכסוף

ודברים אלו בוודאי נכונים ואמיתיים

אבל כהמשך לדברים שנכתבו כאן בשבוע שעבר, נציע כאן עוד מבט על הדברים

המדרש (איכה רבה ד, יד) אומר על הפסוק בתהילים " מזמור לאסף אלקים באו גוים בנחלתך" - לא הווה קרא צריך למימר, אלא בבי לאסף, נהי לאסף, קינה לאסף. ומה אומר מזמור לאסף? אלא משל למלך שעשה בית חופה לבנו וסיידה וכיידה וציירה, ויצא בנו לתרבות רעה. מיד עלה המלך לחופה וקרע את הוילאות ושיבר את הקנים. ונטל פדגוג שלו איבוב של קנים והיה מזמר. אמרו לו: המלך הפך חופתו של בנו ואת יושב ומזמר? אמר להם: מזמר אני שהפך חופתו של בנו ולא שפך חמתו על בנו. כך אמרו לאסף הקדוש ברוך הוא החריב היכל ומקדש ואתה יושב ומזמר? אמר להם: מזמר אני ששפך הקדוש ברוך הוא חמתו על העצים ועל האבנים, ולא שפך חמתו על ישראל

אכן, קרה אסון נורא, בית המקדש, מקום השראת השכינה נחרב, ההיכל נשרף, קודש הקודשים נהרס ונידש

אבל ---

את כל זה עשה ד' בעוונותינו, בשביל מי ?? בשביל מי שרף ד' את ביתו והחריב את מעונו ??

בשבילנו - ילדיו היקרים והאהובים, בשביל העם שבו בחר...

במקום לשפוך חמתו עלינו, שפך ד' חמתו על עצים ואבנים ואנחנו קיימים !!

"כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו"

בפשטות יש כאן יד מתנדנת בנייפה...

אך לפי דרכנו, יש כאן עוד משהו ---

כביכול בא לומר לי, שניצב בדור שלא נבנה בימיו

עלי הוא חס... עלי הוא לא ויתר...

אותי הוא עוד רוצה.... אותי הוא עוד אוהב... ולי הוא עדין מחכה...

למצוותי ממתין... לתורתני הוא מצפה...

אני עם כל המכלול... עם העבר הלא תמיד חלק...

עם שאיפות העתיד... עם ההתמודדות בהווה...

לי כמו שאני !!!

ולכן גם אין עניין לעשות כנגדו שום הצגות ולהתחפש למי שאני לא, או למי שאני לא אמור להיות, קודם כל, כי באופן מפתיע... ד' יודע שאני מנסה כביכול 'לעבוד' עליו..., אבל בעיקר בגלל שד' יתברך לא מבקש שאני אהיה כמו פלוני ה..., כמו אלמוני ה... וכו', אלא רק מבקש שאני אהיה פשוט א-כ-י, אני עם המעלות העצומות שלי, אני עם הקשיים שלי, אני עם כל ה'שריטות' שלי, אני עם ההסתרות שלי, פשוט אני ---

הוקע הארץ על המים

אנו מברכים להשי"ת על שהארץ עומדת יציבה, והמים לא מכסים או מזיזים אותה.

רקיעת הארץ על המים איננה דבר טבעי, זה היפך טבעם של הארץ והמים [ע' ספורנו תהלים קל"ו], ויותר בהרחבה ברמב"ן בראשית בבריאת היום השלישי.

וניתן להתעורר מכך, שהרי אדם מחפש יציבות בחייו, יציבות כלכלית, יציבות בבריאות וכו', ולפעמים נראה שלפי הנתונים זה לא מעשי... אך כשיזכר שהדבר הכי יציב בחייו - העמידה על הארץ - היא דבר על טבעי, יבטח בהשי"ת שייתן לו את משענתו היציבה בכל העניינים

שונה הלכות

ביטול תורה בתשעה באב

האם בתשעה באב - אסור ללמוד כלל, רק מי שבכל זאת חוצה ללמוד, התירו לו ללמוד בדברים הרעים, או שמא, בתשעה באב חייבים ללמוד, ובמה? בדברים הרעים!

והנפקא מינה בזה, הרי בשאר ימות השנה, כאשר האדם מתבטל לחינם, הוי ביטול תורה.

האם בתשעה באב, כשאדם לא לומד כלל, לא בדברים הרעים, ולא בשום דבר תורה, האם הוי ביטול תורה או שאין כלל חיוב לימוד תורה ביום זה?

הערות והארות וכן בקשות לקבלת העלון באימייל ניתן לשלוח לעורך זאב צץ

gmail.com@8404494

ברור פארק, שעת ערב אביבית ונעימה. 'אוהה, שלום עליכם!' - כמבע מופתע ובחיוך רחב, קידם משה את ידידו מנעוריו, הרב מרקוביץ שליט"א, ראש ישיבה מפורסמת בירושלים. אכן, היתה זו הפתעה רבתי עבורו לפגוש ידיד נעורים בפתע פתאום בארץ נכר...

'מה שלומכם? כמה שנים לא ראינו!' השיב לעומתו הרב מרקוביץ. ושקע בשיחה ידידותית עם משה, כמו היו עתה בחדרם המשותף בישיבה, לפני כמעט שני עשורים... דקות ארוכות שוחחו השניים, זה מספר על ילדיו ועבודתו, וזה מספר על הישיבה שהקים ותלמידיו, תוך שמשה מתפעל מעשייתו החינוכית הנפלאה של ידידו לשעבר

'ומה מביא לחו"ל?' שאל משה בהתעניינות. 'בסייעתא דשמיא', השיב הרב מרקוביץ, 'הישיבה מצליחה מעל ומעבר, מתחנכים בה בני עליה, השקועים בתורה ועבודת ד', ב"ה אני מתחיל עכשיו לבנות בנין חדש לישיבה, ולכן יצאתי לחו"ל לפגוש נדיבים שיחפצו בזכות הגדלת מקום התורה בירושלים'

'יש לי רעיון בשבילך', אמר לפתע משה, ובעיניו ניצת זיק של התלהבות. 'תשמע, ישנו יהודי יקר ובעל לב חם ופתוח לצדקה, בשם מיסטר בלו. שזכה בצעירותו לקבל ברכה לעשירות מופלגת מר"א מבעלזא ז"ע, שהבטיחו כי אם ישמור תורה ומצות יהפוך לעשיר גדול. ואכן, מיסטר בלו עמד בתנאי, והפך לאחד המיליארדרים של מנהטן, בבעלותו מרכזי עסקים, דירות להשכרה, מלונות ובתי אבות, ומה לא... מה שמדהים, הוא שמיסטר בלו מתלבש פשוט, ונוהג בפשטות מופלגת, למרות עושרו הרב. הוא תומך תורה וחסד בסכומי עתק, והיה מאוד כדאי שתגיע אליו...'

'נ', התלהב הרב מרקוביץ, 'נראה נשלחת משמים לסייענו להצליח בגיוס התרומות... איך אני מגיע למיסטר בלו? התעניין הרב מרקוביץ.

'נ', פה יש בעיה, שזה לא כל כך פשוט. למיסטר בלו יש מערכת מזכירות מסועפת, המטפלת בכל הבקשות המופנות אליו. ללכת דרכם יקח הרבה זמן, מה גם שלא תצליח להיכנס אליו אלא תקבל משהו לפי קריטריון קבוע. צריך למצוא דרך להגיע אליו ישירות...! אמר משה

'אתה יודע מה?' ניצת זיק בעיניו. 'יש לי רעיון. נזכרתי ששמעתי לא מזמן, שאחד משכנני מכיר את המזכיר של מיסטר בלו. אולי אבקש ממנו שידבר איתי, ואולי דרכו נוכל לעקוף את המזכירים ולהגיע ישירות למיסטר בלו...! אמר משה בעיניים נוצצות, והוציא את הנייד מכיסו...

השכן שמע, אך לא הסכים בקלות. 'אני אכן מכיר את המזכיר הראשי, אך לבקש ממנו כזו טובה...! בכל זאת', ביקש משה בתחנונים, 'זה חבר נעורים שלי, הוא ר"י חשוב, ובונה עכשיו בנין חדש וזקוק להרבה כסף. צ"ק אחד ממיסטר בלו מריץ אותו כמה שלבים קדימה...'

התחנונים עשו את שלהם, והשכן התרצה. למרבה ההפתעה גם המזכיר היה נחמד, וניאות לקבוע פגישה ליום המחר, בשעה תשע בבוקר. 'אבל תהיו שם בתשע אפס אפס, נדבר חמש דקות, נראה אם מיסטר בלו יכול להיכנס לדקה, ונסיים את העניין', קבע המזכיר.

'אתה לא מקומי, חבל שתיקח סיכונים', אמר משה להרב מרקוביץ עם סיום השיחה. 'אני אקח אותך לשם, לבניין המשרדים המפואר במנהטן. הוא יושב בקומה 42, במטה החברה, ואי אפשר לדעת איזה בידוק בטחוני עוברים שם ומה נהלי הכניסה. הבה נקבע עכשיו שמחר, כשבשע וחצי בבוקר, אני אוסף אותך ממקום האכסניה, כדי שלא נפגש חלילה את הפגישה עם מיסטר בלו!'

למחרת, בשעה שבע ועשרים ושמונה דקות, כבר המתין הרב מרקוביץ, אחרי תפילת שחרית בתפילה מעומק הלב להצלחת הפגישה המיועדת עם מזכירו של מיסטר בלו, ומי יודע - אולי גם אתו... בשבע ושלושים בדיוק יצאה המכונית לדרכה, בואכה מנהטן...

'השעון רץ, והתנועה לא זזה', לוחש משה בשמונה וחצי. 'תראה, הכל פקוק, עוד חצי שעה אנחנו צריכים להיות שם, מה יהיה?'

בשם השם נעשה ונצלית! חיזק הרב את ידי רעהו. 'אולי יש דרך לעקוף, השם יעזור שתמצא איזו דרך קיצור...'

המאמץ נשא פרי. בעשרה לתשע היה רכבו של משה בשער החניה של מגדל המשרדים המפואר, הצופה לנוף המדהים של מנהטן. 'תרד כאן, ליד המעליות, תזמין מעלית לקומה ארבעים ושתיים. אני רק מחנה את האוטו ומצטרף אליך...! אמר משה, 'אבל תנסה להזדרז, יש רכב מאחוריי שרוצה להתקדם, אני לא יכול לעצור את התנועה...!'

הרב מרקוביץ נטל את הכובע, ויצא בזריזות מהרכב. מהרכב שמאחוריו כבר יצא הנוסע, אדם לא מוכר, והתקדם גם הוא לכיוון המעליות.

הזר ניגש אל הרב מרקוביץ, והושיט לו ידו לשלום. 'א' היימישע ייד? דא?' שאל הזר באדיש רצוצה מתובלת באנגלית, תמה על הימצאות יהודי של צורה כטבורה של מנהטן החומרית...

'א' יא', השיב הרב מרקוביץ בנחמדות, 'אני מארץ ישראל, וצריך כאן משהו מאחת הקומות הגבוהות. היכן המעליות?' שאל בקצרה. 'המעליות שם' הצביע האישי, 'גם אני הולך לכיוון...!'

'בינתיים מאחורי, שומע הרב מרקוביץ כי משה צופר בחזקה, אך בטוח כי הוא צופר כדי לסמן לו היכן המעליות. הוא מגיב בתנועה כאומר 'הסתדרתי, אני יודע איפוא המעליות', אך משה ממשיך לצפור...'

הרב מרקוביץ שוב מסתובב אליו, ורואה כי משה מצביע על האיש שלצידו. 'כן', צועק הרב מרקוביץ לעבר משה 'אני יודע לשאול אותו, שאלתי אותו ואני הולך לחייו לכיוון המעליות...!'

אך משה ממשיך לצפור, עד שגם האיש הזר מסתובב אחורנית. אך דווקא הרב מרקוביץ מרגיע אותו: 'הוא רוצה שתסביר לי היכן המעליות. סימנתי לו שהסברתי לי אך הוא כנראה לא הבין...!'

בינתיים, התרחקו השניים ממקום החניה, והמשיכו בדרכם. 'ומה מעשיך כאן, יהודי מישראל?' שאל הזר בנחמדות. אך הרב מרקוביץ כבר היה חסר סבלנות, והביט בשעון ברציפות. חמישה לתשע. תוך חמש דקות הוא חייב להיות בתוככי המשרד של מיסטר בלו, אצל מזכירו הראשי. במקום לענות, הוא שואל את היהודי שלצידו בנימוס: 'אני קצת ממחר, תגיד, כל כמה זמן מגיעה המעלית?'

'אה, שניות ספורות', אומר האיש בקצרה, והמשיך לתהות על קנקנו של הרב מרקוביץ. 'יהודי כמון כאן, בוודאי מחזיק מפעל תורה או קופת צדקה. הלא כן?'

'אכן', עונה הרב מרקוביץ את התשובה הכי קצרה, ושם לנושא המטריד אותו: 'אבל למה המעלית לא מגיעה? אני חייב להיות ב 9 בקומה 42!'

'היא עוד תבוא, יהיה בסידור', מרגיעו היהודי המבוגר, ואכן - באותה רגע הגיעה המעלית והשניים נבלעו בקרבה. 'מה אתה מחזיק בארץ? האם המצב הכספי של מוסדות התורה בארץ כבי רע? האם אתה מרגיש בכך?'

'אני יכול לענות לך באריכות', משיב הרב מרקוביץ בחיוך מואלץ, 'אבל באמת אין לי זמן. יש לי פגישה בתשע, וכבר שלוש דקות לתשע. הנה הגענו לקומה הארבעים ושתיים', הוא אומר ומשחרר אנחת רווחה...

יהודי שעמו יוצא מהמעלית, ונעלם במסדרונות הארוכים. הרב מרקוביץ מתחיל לחפש את דרכו למשרדו של מיסטר בלו, ובאותו רגע מגיעה מעלית נוספת, מתוכה, מתנשם ומתנשף, נרגש ונסער, יוצא משה.

'מה דיברת עם מיסטר בלו?' - שואל משה במתח.

'עוד לא דיברתי איתו' משיב הרב מרקוביץ בשלווה, 'הפגישה עוד שתי דקות, היכן המשרד שלך?'

'אני לא מאמין, לא מאמין... משה פוכר ידיו בביאוש וזועק מנהמת לבו: 'הרי הלכת את הדרך למעלית לצידו של מיסטר בלו, צפנתי וסימנתי לך שהאיש שלצידך הוא מיסטר בלו, היית איתו במעלית כל הדרך לקומה ה-42, יצאת מהמעלית עם מיסטר בלו - מה דיברת איתו?'

'כלום', משיב הרב מרקוביץ בעגמומיות. 'חשבתי שהוא יראה לי איך מגיעים לקומה ארבעים ושתיים, והוא התחיל לנדנד לי בשאלות על מוסדות התורה, המצב הכספי וכולי וכולי... הייתי חסר סבלנות, לא ידעתי מי הוא, ופטרתי אותו ממני. באמת? זה היה מיסטר בלו?'

משה לא הגיב. מבטו אמר הכל, העיד על ההחמצה הנוראית...

רק עתה החל הרב מרקוביץ לעכל: 'אוי, איזה צירוף מקרים נורא! הרי מיסטר בלו דיבר איתי, כמעט התחנן שאספר לו מה קורה איתי, מה מעשי ולמה אני כאן. יכולתי - בפגישת מעלית פשוטה אחת - לספר הכל ולצאת עם צ'ק נדיב במיוחד, ובמו ידיי איבדתי את ההזדמנות הזו! מיסטר בלו היה איתי, לצידו, בלובי, במעלית, ביציאה - ולא התייחסתי אליו? איך החמצתי כזו הזדמנות היסטורית?!?!?!'

כשחזר הרב מרקוביץ לארץ, אמר לתלמידיו: 'צ"ק גדול לא קיבלתי, אבל קיבלתי משהו הרבה יותר גדול. פתאום הבנתי את הקשר עם הקב"ה, ה' בורא עולם, אבינו האוהב, נמצא לידינו, עומד לצידנו, מחכה לשמוע, מחכה שנתחבר אליו, שנספר לו, שנחלוק עמו את החוויות הקשות שלנו. כל אחד מאיתנו, בכל מצב, ולא משנה מה עברו, גילו ותחושתו - אבא מחכה לו, אבא מחכה לנו. הבה נדבר איתו, הבה נקדיש כל יום עוד כמה דקות לשוחח עם בורא עולם, לספר לו מה עבר עלינו השנה, הבה נפנה כל יום כמה דקות בודדות מסדר היום כדי לדבר עם אבא, לנצל את ההזדמנות הייחודית הזו שהוא עומד לידינו ומקשיב, ומחכה לשמוע אותנו!'

אם נעשה כך - נגלה שתפסנו את 'מיסטר בלו' במעלית... (להבדיל-) נתחבר לאבא כיאות, ונגיע מוכנים לימי הדין אשר יראו אחרת לגמרי בס"ד